

Joanna Pawlak, Dariusz Paszko, Wioletta Wróblewska

Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

PODATEK ROLNY A PODATEK DOCHODOWY – WYSOKOŚĆ OBCIĄŻEŃ PODATKOWYCH INDYWIDUALNYCH GOSPODARSTW ROLNYCH

FARM TAX AND INCOME TAX – LEVEL OF FISCAL BURDENS OF INDIVIDUAL FARMS

Słowa kluczowe: podatek rolny, podatek dochodowy

Key words: farm tax, income tax

Abstrakt. Przedstawiono obciążenia podatkowe gospodarstw indywidualnych podatkiem rolnym oraz podjęto próbę symulacji wpływu wprowadzenia w miejsce podatku rolnego podatku od dochodów rolniczych. Przedstawiono różnice w obciążeniach podatkowych z tytułu podatku dochodowego indywidualnych gospodarstw rolnych w zależności od wybranego modelu opodatkowania dochodów rolniczych, na przykładzie gospodarstw ogrodniczych z województwa lubelskiego. Stwierdzono, że zastąpienie podatku rolnego podatkiem dochodowym zmieniłoby rozkład zobowiązań podatkowych. Do płacenia podatku zobowiązane byłyby gospodarstwa, których dochody byłyby na tyle wysokie, że nawet po zastosowaniu wszelkiego rodzaju odliczeń powstałoby zobowiązanie podatkowe.

Wstęp

Podatkiem określane jest nieodpłatne, publicznoprawne, bezzwrotne oraz przymusowe świadczenie na rzecz Skarbu Państwa, województwa, powiatu lub gminy, wynikające z określonej ustawy podatkowej (Dz.U. 1997 r. Nr 137 poz. 926 ze zm). Rolnictwo, podobnie jak inne działy gospodarki narodowej jest obciążone szeregiem tego rodzaju zobowiązań płatniczych, jednak jak podaje Pieczonka [2012] aktualnie podlega szczególnym rozwiązaniom podatkowym. Głównie za przyczyną wyłączenia z opodatkowania większości dochodów z działalności rolniczej.

Wyłączenie rolników z grupy płatników podlegających obowiązkowi opodatkowania podatkiem dochodowym stanowi istotne odstępstwo od zasady powszechności tego podatku [Forfa 2011a] i powoduje zmniejszenie dochodów budżetowych [Dziemianowicz 2008]. Aktualny stan prawny polskiego rolnictwa w zakresie podatków nie stymuluje modernizacji sektora [Dziemianowicz 2007], nie motywuje do inwestowania, nie preferuje rolników rozpoczynających działalność i tych którzy działają na małą skalę [Mądra 2009b, za: Bernalem], nie realizuje długookresowych celów ekonomicznych stawianych przed systemem fiskalnym, co wiąże się głównie z niską sprawnością podatku rolnego [Mądra 2009a].

Podatki, aby odegrały istotną rolę w rozwoju rolnictwa, powinny być pozbawione wszystkich elementów prowadzących do nieefektywnego gospodarowania i zastąpione nowymi, które przyczynią się do rozwoju tego sektora i całej gospodarki [Dziemianowicz 2007]. Aktualnie wśród najczęstszych zmian w systemie podatkowym rolnictwa wymienia się zastąpienie podatku rolnego podatkiem dochodowym, co jak podaje Gruziel [2008], może spowodować jednoczesne realizowanie funkcji fiskalnej i motywacyjnej. Przez odpowiednio skonstruowany system podatkowy rolnictwa można wpływać m.in. na: kierunki, strukturę i lokalizację produkcji rolnej, w tym aktywizację gospodarczą wybranych regionów kraju, wzrost rozmiarów i intensyfikację produkcji, a także na podwyższenie wykorzystania podstawowych czynników produkcji [Forfa 2011b, za: Hanuszem].

Celem pracy było przedstawienie rzeczywistych obciążeń podatkowych gospodarstw indywidualnych podatkiem rolnym oraz określenie skutków wprowadzenia w miejsce podatku rolnego podatku od dochodów rolniczych.

Material i metodyka badań

Z powodu coraz częstszej krytyki podatku rolnego, który nie spełnia swoich funkcji oraz postulatów zastąpienia go podatkiem dochodowym, przedstawiono obciążenia podatkowe indywidualnych gospodarstw rolnych podatkiem rolnym oraz symulację skutków wprowadzenia w jego miejsce podatku od dochodów rolniczych. Zwrócono uwagę na różnice w obciążeniach podatkowych z tytułu podatku dochodowego w zależności od wybranego modelu opodatkowania.

Obciążenia podatkowe z tytułu podatku rolnego zostały przedstawione w dwojaki sposób – jako rzeczywiste oraz wyliczone na podstawie liczby hektarów przeliczeniowych gospodarstwa i średnią cenę 2,5q żyta przyjmowanej do obliczenia podatku rolnego dla lat 2010-2012¹.

Przy założeniu, że rolnicy są traktowani jak osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i mają prawo wyboru modelu opodatkowania, zaprezentowano 3 możliwe formy rozliczania się z podatku dochodowego: ryczałt od przychodów ewidencjonowanych, tzw. podatek liniowo-proporcjonalny o stawce 19% i podatek progresywny z obecnie obowiązującymi stawkami 18 i 32%². Za podstawę opodatkowania podatku zryczałtowanego od przychodów ewidencjonowanych przyjęto wartość przychodu osiągniętego ze sprzedaży, pomniejszoną o wartość zapłaconych składek na ubezpieczenia KRUS³ i 3-proc. stawkę podatku. Przy progresywnym i liniowym modelu opodatkowania dochodów rolniczych za podstawę opodatkowania przyjęto wartość przychodów ze sprzedaży pomniejszonych o koszty uzyskania przychodów (w tym: amortyzację⁴, koszty czynników zewnętrznych i zużycie pośrednie) oraz wartość zapłaconych składek na ubezpieczenia KRUS. Przy progresywnym modelu opodatkowania uwzględniono dodatkowo możliwość odliczenia ulgi prorodzinnej⁵.

Źródłem danych wykorzystywanych do realizacji celu pracy były dane pierwotne uzyskane na podstawie kwestionariusza ankiety. Badania przeprowadzono w dwóch różniących się profilem produkcji gospodarstwach z województwa lubelskiego (pow. krasnostawski), o zbliżonej powierzchni UR (10,64 i 10,88 ha). Do badań wybrano gospodarstwo o profilu ogrodniczym (oznaczono A) z produkcją towarową owoców z drzew i warzyw oraz gospodarstwo o różnicowanej strukturze produkcji (B) z produkcją towarową zbóż i owoców z krzewów. Liczba hektarów przeliczeniowych dla celów podatkowych w gospodarstwie A wynosiła 12,68 ha, a w gospodarstwie B 11,17 ha. Właścicielami gospodarstw były osoby fizyczne (rolnicy ryczałtowi), które prowadzą indywidualne gospodarstwa rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym. W gospodarstwie A dwie osoby podlegały obowiązkowemu ubezpieczeniu rolników KRUS, w gospodarstwie B właściciel ubezpieczony był w KRUS, współmałżonek pracował zawodowo (ubezpieczony w ZUS przez pracodawcę).

Wyniki badań

W latach 2010-2012 gospodarstwa osiągały dochód powodujący powstanie obowiązku zapłacenia podatku. Jednak, w porównywanych gospodarstwach wysokości osiągniętych przychodów i poniesionych kosztów, a tym samym osiągniętych dochodów, znacząco się różniły. Bez uwzględniania dopłat bezpośrednich, które zgodnie z projektami zmian w opodatkowaniu gospodarstw rolnych mogą być wyłączone z opodatkowania, wartość osiąganych przychodów w latach 2010-2012 przez gospodarstwo A wynosiła od ok. 114 tys. zł do prawie 160 tys. zł (średnio 135 440 zł), zaś w gospodarstwie B tylko ok. 27-38 tys. zł (średnio 32 308,5 zł) (tab. 1). Średnie wartości przychodów na 1 ha UR wynosiły odpowiednio dla gospodarstw A i B 12 729 i 2970 zł/

¹ Średnia cena skupu żyta za pierwsze trzy kwartały 2009 r. wynosiła 34,10 zł/dt, za 2010 r. – 37,64 zł/dt, za 2011 r. – 74,18 zł/dt [www.stat.gov.pl]. Rada gminy w której położone są gospodarstwa obniżyła, na latach 2011 i 2012 średnią cenę skupu żyta przyjmowanej do obliczenia podatku rolnego.

² W latach objętych badaniami, w badanych gospodarstwach osiągnięto dochód nieprzekraczający 85 526 zł, który obligowałby do wyliczenia podatku według stawki 32%.

³ Wysokość składek na ubezpieczenie społeczne rolników, prowadzących gospodarstwa o pow. do 50 ha w 2010 r. wynosiła 1239 zł, w 2011 r. – 1356 zł, zaś w 2012 r. – 1443 zł [www.krus.gov.pl].

⁴ Wartość rat amortyzacyjnych ustalono metodą liniową, zgodnie z zasadami MF (www.mf.gov.pl).

⁵ W obu rodzinach jest po dwoje dzieci, na które można uzyskać ulgę, kwota ulgi na 1 dziecko w latach 2010-2012 wynosiła 1112,04 zł.

Tabela 1. Rachunek wyników gospodarstw w latach 2010-2012
 Table 1. Profit and loss account farms for the 2010-2012 period

Wyszczególnienie/ Specification	Jednostki/Unit	Rachunek wyników ogółem [zł/ha]/Profit and loss account [PLN/ha]					
		gospodarstwo A/farm A			gospodarstwo B/farm B		
		2010	2011	2012	2010	2011	2012
Przychód ze sprzedaży (brutto)/ Sales income (gross)	zł/gosp./PLN/farm	134 181,38	157 957,54	114 181,38	31 678,40	38 356,60	26 890,50
	zł/ha UR/PLN/ha AL	12 611,03	14 845,63	10 731,33	2 911,62	3 525,42	2 471,55
Koszty uzyskania przychodów*/Costs of revenues	zł/gosp./PLN/farm	95 550,27	120 842,00	91 567,78	18 656,30	19 754,48	18 564,80
	zł/ha UR/PLN/ha AL	8 980,29	11 357,33	8 605,99	1 714,73	1 815,67	1 706,32
Dochód przed opodatkowaniem**/ Profit before tax	zł/gosp./PLN/farm	36 153,11	34 403,54	22 613,60	11 783,10	17 246,12	6 882,70
	zł/ha UR/PLN/ha AL	3 397,85	3 233,42	2 125,34	1 083,01	1 585,12	632,60

* bez ubezpieczenia KRUS/without insurance, ** po uwzględnieniu ubezpieczenia KRUS/with insurance farmers

Źródło: opracowanie własne
 Source: own study

ha. Gospodarstwo A, w latach objętych badaniami ponosiło średnie koszty na poziomie ok 100 tys. zł, a gospodarstwo B ok. 19 tys. zł, tym samym dochody osiągnęte w gospodarstwie A były ponadpięciokrotnie wyższe niż w gospodarstwie B.

Przeciętne rzeczywiste obciążenia podatkowe gospodarstw ogółem, jak i na 1 ha UR z tytułu podatku rolnego były na podobnym poziomie. Również wartości podatku rolnego jakie byłyby zobligowane zapłacić badane gospodarstwa, gdyby nie zastosowano w gminie obniżonej średniej ceny skupu żyta przyjmowanej do obliczenia podatku rolnego w latach 2011 i 2012 nieznacznie się różniły. Jak wynika z danych tabeli 2, wartość podatku rolnego mogłaby jednak w 2012 r. wzrosnąć prawie o 100% w porównaniu z latami ubiegłymi. W kolejnych latach, wartości tego podatku ogółem oraz w przeliczeniu na 1 ha UR odpowiednio wynosiła 1081-2352 zł oraz 101,6-221,05 zł/ha w gospodarstwie A, odpowiednio zaś 952-2072 zł i 87,50-190,44 zł/ha w gospodarstwie B.

Z przeprowadzonej symulacji wprowadzenia w miejsce podatku rolnego podatku od dochodów rolniczych wynika, że wysokość obciążeń podatkiem dochodowym w gospodarstwie A w każdym roku przewyższałyby nawet kilkakrotnie obciążenia podatkiem rolnym. Najwyższe obciążenia występowałyby w przypadku podatku dochodowego liniowego z 19-proc. stawką, bez możliwości stosowania ulg. Natomiast najniższe przy podatku dochodowym na zasadach ogólnych przy zastosowaniu skali progresywnej z możliwością odliczeń. W poszczególnych latach różnice w obciążeniach podatkowych gospodarstwa A w porównaniu z rzeczywistymi obciążeniami z tytułu podatku rolnego, w zależności od przyjętej formy rozliczania się z podatku wzrosłyby o ok. 3200-5700 zł w 2010 r. i o ok. 2800-5300 zł w 2011 r., zaś w 2012 r. o ok. 600-3000 zł. Tym samym spowodowałyby to zmniejszenie dochodów z gospodarstwa. Średnioroczny spadek dochodów w latach 2010-2012 wynosiłby 10% w przypadku stosowania podatku zryczałtowanego, 7% w przypadku skali progresywnej i ponad 16% przy opodatkowaniu dochodów 19-proc. stawką podatku liniowego. Natomiast w gospodarstwie B, jedynie przy zastosowaniu podatku liniowego z 19-proc. stawką wartość obciążeń podatkowych byłaby wyższa od obecnie płacowych z tytułu podatku rolnego. W poszczególnych latach wzrost ten wynosiłby od ok 250 zł do prawie 2,2 tys. zł. Przy zastosowaniu zryczałtowanego podatku z 3-proc. stawką wartości zobowiązań podatkowych w gospodarstwie B byłyby podobne jak w przypadku podatku rolnego. Natomiast wartość podatku dochodowego przy opodatkowaniu na zasadach ogólnych z możliwością odliczeń od podatku znacząco obniżyłby wartości obciążeń podatkowych gospodarstwa. W latach 2010 i 2012 gospodarstwo nie musiałoby płacić podatku z tytułu osiągniętych dochodów. Powyższa symulacja potwierdza badania Czyżewskiego i Smędzik [2011], Pieczonki [2012] oraz Chlebickiej i Lewandowskiego-Lepak [2012], według których zastąpienie podatku rolnego podatkiem dochodowym przy założeniu, że rolnik będzie podlegał zasadom opodatkowania

Tabela 2. Obciążenia podatkowe gospodarstw z tytułu podatku rolnego i podatku dochodowego w zależności od wybranego modelu opodatkowania dochodów rolniczych

Table 2. Agricultural and income tax obligations of analysed farm according to selected forms of taxation of farming activity revenues

Wyszczególnienie/ <i>Specification</i>	Jednostki/ <i>Unit</i>	Zapłacony podatek [zł/ha]/ <i>Paid taxes [PLN/ha]</i>					
		gospodarstwo A/ <i>farm A</i>			gospodarstwo B/ <i>farm B</i>		
		2010	2011	2012	2010	2011	2012
Podatek rolny (zapłacony) ogółem/ <i>Agricultural tax (paid) total</i>	zł/gosp./ <i>PLN/farm</i>	1081,00	1141,00	1205,00	952,00	1005,00	1061,00
	zł/ha UR/ <i>PLN/ha AL</i>	101,60	107,24	113,25	87,50	92,37	97,52
Podatek rolny wyliczony na podstawie stawek określonych przez GUS ogółem/ <i>Agricultural tax calculated according to Chief Statistical Office rates total</i>	zł/gosp./ <i>PLN/farm</i>	1081,00	1193,00	2352,00	952,00	1051,00	2072,00
	zł/ha UR/ <i>PLN/ha AL</i>	101,60	112,12	221,05	87,50	96,60	190,44
Podatek dochodowy (ryczałt od przychodów ewidencjonowanych 3%) ogółem/ <i>Income tax (3% flat tax on registered revenues) total</i>	zł/gosp./ <i>PLN/farm</i>	4299,00	4657,00	3252,00	913,00	1110,00	763,00
	zł/ha UR/ <i>PLN/ha AL</i>	404,04	437,69	305,64	83,92	102,02	70,13
Podatek dochodowy (liniowy 19%, bez możliwości stosowania ulg) ogółem/ <i>Income tax (19% flat tax, no deductible concessions allowed) total</i>	zł/gosp./ <i>PLN/farm</i>	6869,00	6537,00	4297,00	2239,00	3277,00	1308,00
	zł/ha UR/ <i>PLN/ha AL</i>	645,58	614,38	403,85	205,79	301,19	120,22
Podatek dochodowy (skala progresywna z możliwością skorzystania z ulg) ogółem/ <i>Income tax (progressive scale, concessions deductible) total</i>	zł/gosp./ <i>PLN/farm</i>	4284,00	3969,00	1848,00	-	880,00	-
	zł/ha UR/ <i>PLN/ha AL</i>	402,63	373,03	173,68	-	80,88	-

Źródło: opracowanie własne

Source: own study

Tabela 3. Wartość dochodu (po opodatkowaniu) gospodarstw w latach 2010-2012

Table 3. The value of income (after tax) of farms in the years 2010-2012

Wyszczególnienie/ <i>Specification</i>	Jednostki/ <i>Unit</i>	Wartość dochodu [zł/ha]/ <i>Value of income [PLN/ha]</i>					
		gospodarstwo A/ <i>farm A</i>			gospodarstwo B/ <i>farm B</i>		
		2010	2011	2012	2010	2011	2012
Podatek rolny (zapłacony) ogółem/ <i>Agricultural tax (paid) total</i>	zł/gosp./ <i>PLN/farm</i>	35 072,11	33 262,54	21 408,60	10 831,10	15 236,12	5 821,70
	zł/ha UR/ <i>PLN/ha AL</i>	3 296,25	3 126,18	2 012,09	9 95,51	1 400,38	535,08
Podatek rolny wyliczony na podstawie stawek określonych przez GUS ogółem/ <i>Agricultural tax calculated according to Chief Statistical Office rates total</i>	zł/gosp./ <i>PLN/farm</i>	35 072,11	33 210,54	20261,60	10 831,10	16 195,12	4 810,70
	zł/ha UR/ <i>PLN/ha AL</i>	3 296,25	3 121,29	1904,29	995,51	1 488,52	442,16
Podatek dochodowy (ryczałt od przychodów ewidencjonowanych 3%) ogółem/ <i>Income tax (3% flat tax on registered revenues) total</i>	zł/gosp./ <i>PLN/farm</i>	31 854,11	29 746,54	19361,60	10 870,10	16 136,12	6 119,70
	zł/ha UR/ <i>PLN/ha AL</i>	2 993,81	2 795,73	1819,70	999,09	1 483,10	562,47
Podatek dochodowy (liniowy 19%, bez możliwości stosowania ulg) ogółem/ <i>Income tax (19% flat tax, no deductible concessions allowed) total</i>	zł/gosp./ <i>PLN/farm</i>	29 284,11	27 866,54	18 316,60	9 544,10	13 969,12	5 574,70
	zł/ha UR/ <i>PLN/ha AL</i>	2 752,27	2 619,04	1 721,48	877,22	1 283,93	512,38
Podatek dochodowy (skala progresywna z możliwością skorzystania z ulg) ogółem/ <i>Income tax (progressive scale, concessions deductible) total</i>	zł/gosp./ <i>PLN/farm</i>	31 869,11	30 434,54	20 765,60	11 783,10	16 366,12	6 882,70
	zł/ha UR/ <i>PLN/ha AL</i>	2 995,22	2 860,39	1 951,65	1 083,01	1 504,24	632,60

Źródło: opracowanie własne

Source: own study

obowiązującym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, wpłynie niekorzystnie na sytuację ekonomiczno-finansową gospodarstw, ale generalnie dużych lub wysokotowarowych. Z przeprowadzonej symulacji wynika, że dochody w gospodarstwie A (które można zaliczyć do wysokotowarowych) po zastąpieniu podatku rolnego dochodowym mogłyby obniżyć się od ok. 1 tys. do prawie 6 tys. zł w zależności od roku i przyjętej formy opodatkowania, które gospodarstwo przyjęłoby za obowiązujące. W gospodarstwach, które osiągają niskie dochody zobowiązania podatkowe mogą znacznie się zmniejszyć, pozostać na zbliżonym poziomie w porównaniu z obecnymi z tytułu podatku rolnego, ale mogą także wzrosnąć, w zależności od przyjętej formy opodatkowania, którą gospodarstwo przyjęłoby za obowiązujące (jak wynika z symulacji w przypadku gospodarstwa B).

Podsumowanie i wnioski

Wprowadzenie w miejsce podatku rolnego podatku od dochodów rolniczych na zasadach aktualnie obowiązujących dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, spowodowałoby zmniejszenie uzyskiwanych dochodów z działalności rolniczej, ale generalnie tylko tych gospodarstw, które prowadzą intensywną, towarową produkcję. Dla gospodarstw słabych ekonomicznie, do których należy jedno z badanych gospodarstw, powyższe rozwiązanie wpłynęłoby korzystnie na ich sytuację ekonomiczno-finansową (szczególnie przy zastosowaniu ogólnych zasad opodatkowania ze skalą progresywną).

W obecnie obowiązującym systemie podatkowym rolnictwa przy określaniu obciążeń podatkowych z tytułu podatku rolnego nie jest brana pod uwagę siła ekonomiczna, typ rolniczy gospodarstw ani to, że produkcja zależy od czynników klimatycznych. Niejednokrotnie obciążenia podatkowe gospodarstw z tytułu podatku rolnego są dość wysokie w stosunku do uzyskanych dochodów. Jak wynika z badań w gospodarstwie B relacja podatku rolnego rzeczywistego i określonego na podstawie stawek GUS do dochodu z gospodarstwa w latach 2010-2012 kształtowała się średnio odpowiednio 10 i 15%. Natomiast w gospodarstwie A wyżej określone relacje wynosiły odpowiednio 4 i 6%.

Zastąpienie podatku rolnego podatkiem dochodowym zmieniłoby rozkład zobowiązań podatkowych. Do płacenia podatku zobowiązane byłyby gospodarstwa, których dochody byłyby na tyle wysokie, że nawet po zastosowaniu wszelkiego rodzaju odliczeń powstałoby zobowiązanie podatkowe. Należy jednak zaznaczyć, że wysokość obciążeń podatkowych wszystkich gospodarstw rolnych po wprowadzeniu obowiązku opodatkowania dochodów z działalności rolniczej mogłaby być uzależniona od przyjętej formy opodatkowania, przy założeniu, że rolnicy będą mieli prawo wyboru modelu opodatkowania.

Literatura

- Chlebicka A., Lewandowki-Lepak R. 2012: *Objęcie dochodów z działalności rolniczej podatkiem dochodowym od osób fizycznych w Polsce*, Roczn. Nauk. SERiA, t. XIV, z. 3, s. 38-41.
- Czyżewki A., Smędzik K. 2011: *Wpływ opodatkowania dochodów rolniczych na sytuację ekonomiczną indywidualnych gospodarstw rolnych z obszaru intensywnego rolnictwa (próba symulacji w odniesieniu do gospodarstw FADN z powiatu gostyńskiego)*, Zesz. Nauk. Ekonomiki i Organizacji Gospodarki Żywnościowej, nr 92, s. 5-16.
- Dziemianowicz R.I. 2008: *System podatkowy jako czynnik wpływający na konkurencyjność gospodarstw rolnych (na przykładzie wybranych państw UE)*, Roczn. Nauk. SERiA, t. X, z. 3, s. 139-144.
- Dziemianowicz R.I. 2007: *Ocena polskich rozwiązań w zakresie opodatkowania rolnictwa na tle systemów obowiązujących w wybranych krajach Unii Europejskiej*, Zesz. Nauk. SGGW w Warszawie, seria Problemy Rolnictwa Światowego, t. XVII, s. 184-194.
- Forfa M. 2011a: *Podatek rolny a rozwój gospodarstw rolnych*, Zesz. Nauk. Ekonomiki i Organizacji Gospodarki Żywnościowej, nr 89, s. 75-82.
- Forfa M. 2011b: *Obciążenia fiskalne gospodarstw rolniczych w zależności od wielkości ekonomicznej oraz typu rolniczego*, Zesz. Nauk. Ekonomiki i Organizacji Gospodarki Żywnościowej, nr 92, s. 89-102.

- Gruziel K. 2008: *Stan i kierunki zmian w opodatkowaniu gospodarstw rolniczych*, Wyd. SGGW, Warszawa.
- Mądra M. 2009a: *Obciążenia podatkiem rolnym indywidualnych gospodarstw rolnych*, Zesz. Nauk. Ekonomiki i Organizacji Gospodarski Żywnościowej, nr 76, s. 175-186.
- Mądra M. 2009b: *Opodatkowanie indywidualnych gospodarstw rolnych a ich siła ekonomiczna*, Zesz. Nauk. Ekonomiki i Organizacji Gospodarski Żywnościowej, nr 78, s. 187-196.
- Pieczonka J. 2012: *Wpływ formy opodatkowania dochodów rolniczych na sytuację ekonomiczną indywidualnego gospodarstwa rolnego (próba symulacji w odniesieniu do gospodarstwa z powiatu opolskiego)*, J. Agribus. Rural. Dev., nr 3(25), s. 181-193.
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 1997 r., Ordynacja podatkowa, Dz.U. 1997r. nr 137. poz. 926, ze zm.

Summary

This study presents actual farm tax burdens of an individual farm. An attempt has been made to simulate the impact of agricultural farms tax with farming activity income tax as well as forecast impact on financial and economic condition of such a farms. Premising that farmers is treated as a natural person engaged in economic activity and may select one of the taxation schemes, 3 various income tax scenarios are presented below. Conducted simulations show that, in farm A, income tax would each year by far exceed the level of farm tax obligations. It appears highly probable that substitution of farm tax with income tax would severely impact the financial and economic standing of farms, especially cash crop farm. But on a farm that has a low income, taxes could significantly decrease, remain at a similar level, but may also increase. Depends on the assumed form of taxation, which would assume the holding valid.

Adres do korespondencji
dr inż. Joanna Pawlak, dr inż. Dariusz Paszko, dr inż. Wioletta Wróblewska
Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie
Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa
ul. Leszczyńskiego 58
20-068 Lublin
tel. (81) 524 71 61, e-mail: joanna.pawlak@up.lublin.pl
tel. (81) 524 71 61, e-mail: dariusz.paszko@up.lublin.pl
tel. (81) 524 71 06, e-mail: wioletta.wroblewska@up.lublin.pl